

Crna Gora
VLADA CRNE GORE
Broj:08-431/11
Podgorica, 20. jun 2016. godine

 CRNA GORA SKUPŠTINA CRNE GORE	
PRIMLJENO:	21. VI 20 16 GOD.
KLASIFIKACIONI BROJ:	09-2/16-2/12
VEZA:	
EPA:	1049 XV
SKRAĆENICA:	PRILOG:

PREDSJEDNIKU SKUPŠTINE CRNE GORE

PODGORICA

Vlada Crne Gore, na sjednici od 17. juna 2016. godine, razmotrila je amandmane na Predlog zakona o dopunama Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju (predlagači poslanici Jelisava Kalezić i Aleksandar Damjanović), koje je dostavila Skupština Crne Gore.

Amandmani glase:

AMANDMAN 1

Naziv Predloga zakona mijenja se i glasi:

"Predlog zakona o izmjenama i dopunama zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju"

Vlada ne prihvata Amandman 1.

Obrazloženje

Prihvatanje ovog amandmana uslovljeno je prihvatanjem Amandmana 2. Budući da Vlada ne prihvata Amandman 2, iz tog razloga ne prihvata ni ovaj amandman.

AMANDMAN 2

Član 1 Predloga zakona mijenja se i glasi:

"Član 1

U Zakonu o penzijskom i invalidskom osiguranju ("Službeni list RCG", br. 54/03, 39/04, 61/04, 79/04, 14/07 i 47/07 i „Službeni list CG”, br. 79/08, 14/10, 78/10, 34/11, 66/12, 38/13, 61/13, 60/14 i 10/15)" poslije člana 31 dodaje se novi član koji glasi:

"Član 31a

"Ako lice iz člana 31 stav 1 pravo na invalidsku penziju ostvari prije navršanih 45 godina, ima pravo jedanput godišnje na banjsko liječenje-

rehabilitaciju u odgovarajućoj medicinskoj ustanovi u Crnoj Gori (Institut „Simo Milošević“, bolnica Meljine) u trajanju od 15 dana."

Poslije člana 1 Predloga Zakona dodaju se četiri nova člana koja glase:

"Član 2

U članu 43 stav 1 tačka 1 poslije riječi "bračni drug" dodaju se riječi ", odnosno, vanbračni drug u skladu sa posebnim zakonom."

Član 3

U članu 44 stav 1 tačka 1 riječi "52 godine" zamjenjuje se riječima "45 godina".

U stavu 2 riječi "52 godine života" zamjenjuju se riječima: "45 godina života-žene, donosno 50 godina života-muškarci."

Član 4

U članu 46 poslije stava 3 dodaje se novi stav 4 koji glasi:

"Dijete koje je jedini nosilac porodične penzije, a u slučaju da je to jedini prihod porodice, ima pravo na produženo korišćenje penzije do navršene 27. godine života u iznosu od 70% od visine prosječne penzije u Crnoj Gori."

Postojeći st. 4,5,6 i 7 postaju st. 5,6,7 i 8.

Član 5

U članu 193a poslije stava 4 dodaju se tri nova stava koji glase:

„Penzije, vrijednosti penzije za jedan lični bod i prava iz člana 193 stav 1 ovog zakona od 1. jula 2016. godine vanredno se uskladjuju za 3%.

Izuzetno od stava 5 ovog člana, najniža penzija iz člana 29 st. 3 i 4 ovog zakona od 1. jula 2016. godine vanredno se usklađuje za 30%.

Opšti akt o usklađivanju, u skladu sa st. 5 i 6 ovog člana, donosi Fond".

Dosadašnji čl. 2 i 3 Predloga zakona postaju čl. 6 i 7.

Vlada ne prihvata Amandman 2.

Obrazloženje

Članom 16 Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju propisana su prava iz penzijskog i invalidskog osiguranja, i to: za slučaj starosti – pravo na starosnu i prijevremenu starosnu penziju; za slučaj invalidnosti – pravo na invalidsku penziju; za slučaj smrti – pravo na porodičnu penziju i pravo na naknadu pogrebnih troškova i za slučaj tjelesnog oštećenja prouzrokovanog povredom na radu ili profesionalnom bolešću – pravo na novčanu naknadu za tjelesno oštećenje.

Pravo na banjsko liječenje – rehabilitaciju u odgovarajućoj medicinskoj ustanovi nije predmet regulative Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju, već je stvar propisa koji regilišu zdravstvenu zaštitu i zdravstveno osiguranje.

Članom 43 Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju propisano je da se članovima porodice umrlog osiguranika odnosno korisnika prava koji, u skladu s članom 42 ovog zakona, mogu ostvariti pravo na porodičnu penziju smatraju:

- 1) bračni drug;
- 2) djeca (rođena u braku ili van braka ili usvojena i pastorčad koje je osiguranik, odnosno korisnik prava izdržavao) i pravo na porodičnu penziju može ostvariti i razvedeni bračni drug, pod uslovima iz čl. 44 i 45 ovog zakona, ako mu je pravnosnažnom presudom dosuđeno pravo na izdržavanje.

Brak je ustavna kategorija propisana članom 71 Ustava, a vanbračna zajednica nije propisana Ustavom.

Zakonom o penzijskom i invalidskom osiguranju su, u pogledu prava iz penzijskog i invalidskog osiguranja u potpunosti izjednačena bračna i vanbračna, kao i usvojena djeca. U skladu s članom 43 Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju, pod istim uslovima, ostvaruju prava iz penzijskog i invalidskog osiguranja. U odnosu na njih, za pastorčad je propisan i uslov u pogledu izdržavanja.

Odredbom člana 44 Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju propisano je da udovac odnosno udovica stiče pravo na porodičnu penziju ako je:

- 1) do smrti bračnog druga navršio odnosno navršila 52 godine života;
- 2) do smrti bračnog druga ili u roku od jedne godine od dana smrti bračnog druga postao potpuno nesposoban odnosno nesposobna za rad;
- 3) poslije smrti bračnog druga ostalo jedno dijete ili više djece koja imaju pravo na porodičnu penziju po tom bračnom drugu, a udovac odnosno udovica obavlja roditeljsku dužnost prema toj djeci. Udovac odnosno udovica kod kojih, u toku trajanja prava po tom osnovu, nastupi potpuna nesposobnost za rad zadržavaju pravo na porodičnu penziju dok postoji ta nesposobnost.

Udovac odnosno udovica koji, u toku trajanja prava na porodičnu penziju stečenog u skladu s stavom 1 tač. 2 i 3 ovog člana, navrše 52 godine života trajno zadržavaju pravo na porodičnu penziju.

Članom 206a Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju za udovca i udovicu propisan je prelazni period postepenog podizanja starosne granice (sa 50 na 52 godine života) koju treba da ispunjavaju u momentu smrti bračnog druga za sticanje prava na porodičnu penziju.

Dakle, udovac odnosno udovica mogu ostvariti pravo na porodičnu penziju i ako, do smrti bračnog druga, nijesu navršili zakonom propisane 52 godine života (u 2016. godini je, zbog prelaznog perioda, uslov da do smrti bračnog druga nijesu navršili 51 godinu i šest mjeseci života). Uslov za to je da kod njih, do smrti bračnog druga, postoji potpuna nesposobnost za rad. Tako, pravo na porodičnu penziju može se ostvariti i ako se, u roku od jedne godine od dana smrti bračnog druga, kod njih utvrdi potpuna nesposobnost za rad. Takođe, udovac odnosno udovica koji u toku trajanja prava na porodičnu penziju po osnovu vršenja roditeljske dužnosti prema djeci, koja imaju pravo na porodičnu penziju, navrše 52 godine života trajno zadržavaju pravo na porodičnu penziju.

Prema tome, postojećim propisima iz oblasti penzijskog i invalidskog sistema propisani su uslovi kada udovac odnosno udovica koji su u momentu smrti bračnog druga mlađi od zakonom propisane starosne granice za sticanje prava na porodičnu penziju mogu ostvariti pravo na porodičnu penziju.

U preporukama Evropske komisije iz Izvještaja o napretku Crne Gore za 2015. godinu navedeno je da penzijski sistem treba da bude održiviji i adekvatniji, što se može postići i daljim mjerama ograničavanja prijevremenog penzionisanja.

Prihvatanjem predloženog amandmana znatno bi se smanjila starosna granica (za sedam godina) koju udovac odnosno udovica treba da navrše do smrti bračnog druga da bi stekli pravo na porodičnu penziju jer se predlaže da ovo pravo oni mogu ostvariti ako su do smrti bračnog druga navršili 45 godina života. Na taj način dodatno bi se propisali posebni uslovi ranijeg penzionisanja za ovu kategoriju lica, povećao broj korisnika prava iz penzijskog i invalidskog osiguranja, što bio uticalo na održivost penzijskog sistema, kao i na, inače, nisku stopu aktivnosti radno sposobnog stanovništva u Crnoj Gori.

Uslovi za sticanje prava na porodičnu penziju za dijete propisani su članom 46 Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju. U skladu s odredbama st. 1 do 3 navedenog člana, dijete stiče pravo na porodičnu penziju koja mu pripada do navršenih 19 godina života. Nakon navršenih 19 godina života, dijete stiče pravo na porodičnu penziju koja mu pripada do završetka školovanja, ali najkasnije do navršene 24 godine života ako pohađa fakultet. Izuzetno, ukoliko dijete pohađa fakultet koji traje duže od četiri godine, porodična penzija mu pripada do navršenih 25 godina života.

Izdvajanje samo jedne kategorije djece koja bi pravo koristila duže od drugih, kao i povoljniji način određivanja porodične penzije za njih, u odnosu na ostalu djecu korisnike porodične penzije, nije u skladu s principom ravnopravnosti.

Amandmanom se, takođe, predlaže da se nominalni iznos najniže penzije od 1. jula 2016. godine uskladi za 30% umjesto za 20%, kako je definisano Predlogom zakona o dopunama Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju.

Penzije, vrijednost penzije za jedan lični bod i druga prava iz penzijskog i invalidskog osiguranja već su usklađeni, u redovnom zakonskom roku, od 1. januara 2016. godine, za 1,2%.

Sredstva planirana Zakonom o budžetu Crne Gore za 2016. godinu („Službeni list CG“, broj 79/15), u iznosu od 414,01 milion eura dovoljna su za isplatu prava iz penzijskog i invalidskog osiguranja, redovno usklađenih od 1. januara 2016. godine, kao i za njihovo vanredno usklađivanje od 1. jula 2016. godine, na način definisan Predlogom zakona o dopunama Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju. Međutim, nijesu obezbijeđena finansijska sredstva za vanredno usklađivanje nominalnog iznosa najniže penzije od 1. jula 2016. godine za 30%, kako je Amandmanom predloženo. Stoga bi prihvatanje Amandmana dovelo u pitanje stabilnost i održivost budžetskog finansiranja prava iz penzijskog i invalidskog osiguranja.

Imajući u vidu navedeno, Vlada smatra da Amandman ne treba prihvatiti.

PREDSJEDNIK

Milo Đukanović

